

: Posamezne številke po 4 vinarje.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/26. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1'20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4'50, mesečno K 1'50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje.

Uredništvo in upravnistvo se nahaja v Miklošičevi ulici št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, a naročnina upravnistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Za oglase se plača po določenem ceniku. Lastnik in glavni urednik Milan Plut. Odgovorni urednik Franjo Pirč. : Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani. :

„Jutro“ je izšlo.

Ko se je v Ljubljani zvedelo, da začne v kratkem izhajati neodvisen političen dnevnik „Jutro“, so nekateri skeptično zmajevali z glavami in niso hoteli verovati tem vestem.

Ti ljudje niso mogli pojmiti, da bi mogel v Ljubljani izhajati razen „Slov. Naroda“ in „Slovenca“ še tretji slovenski dnevnik, neodvisen od sedanjih strankarskih formacij in našli so se tudi ljudje, ki so čisto resno trdili, da neodvisen list ne more biti političen list! S takimi ljudmi, ki mislijo da je politika identični pojem s strankarstvom, se pač ne moremo pečati, ker jih ne smatramo za kompetentne, da o „Jutru“ sploh izrekajo svojo sodbo; oni bi bolje storili, da se najprej še kaj naučijo in potem še le govorijo o rečeh ki jih danes še ne razumejo.

Moramo pa reflektirati na razna verjetna domnevanja, od katerih je najvažnejše to, da je „Jutro“ ustanovljeno v svrhu, da provocira nove strankarske formacije na Slovenskem.

In to domnevanje je — povemo to odkrito in odločno — popolnoma neosnovano, ker smatramo da je na Slovenskem strank popolnoma dovolj in mi ne čutimo nobene potrebe po kaki novi stranki, pač pa smatramo da je potrebno, da se narodno-napredna stranka malo reformira in da pokazuje malo več življenja.

V naših besedah da želimo reformiranje narodno-napredne stranke in da ona pokaže malo več življenja, ni niti trohice malicioznosti, četudi so nam najbolj nasprotni ravno odločilni krogi v narodno-napredni stranki, ker radi tega sovraštva s katerim nas ti krogi pozdravljajo, ne bomo mi delali usluge naši klerikalni stranki, a ni dvoma, da bi se klerikalci zelo vzradovali, ko bi mi začeli vračati odločilnim krogom narodno-napredne stranke njihovo sovraštvo z našim sovraštvom.

Smatramo, da je klerikalizem največja nesreča za slovenski narod in naravna konsekvence tega našega prepričanja bo, da nikdar ničesar ne storimo s čemur bi to nesrečo povečevali.

Nočemo biti destruktiven element v vrstah naprednih Slovencev. Nasprotno, mi bomo zagovarjali koncentracijo naprednih elementov na Slovenskem, a obenem bomo vedno naglašali, da je vsaka akcija proti klerikalizmu brezuspešna, ako se ona omejuje na same papirne rezolucije.

Posebno važnost bo pa „Jutro“ posvečalo naši čisto nacionalni politiki. V tem vprašanju bomo stali na stališču, da Slovenci samo z brezobzirnim bojem dosežemo svoje pravice in bomo pobijali vsako politiko kompromisov v čisto narodnih vprašanjih.

Naravno je, da bomo posvečali veliko pozornost tudi odnosu Slovencev napram drugim slovenskim, posebno jugoslovanskim

rodovom, ker smatramo, da so Slovenci samo sestavni del ene etnografske celote, ki se imenuje: slovanski jug.

Vemo dobro, da bo marsikdo nagubancil čelo pri tem poslednjem odstavku in ker je urednik „Jutra“ opisan na gotovem mestu kot politično „nekorekten“ človek, se bo mislilo, da se pod tem odstavkom skriva kdove kak „slab“ namen.

Take ljudi moramo potolažiti, ker ne maramo delati nikomur nepotrebnih skrbi. In potolažila jih bo vsebina današnje in prihodnjih števil „Jutra“. Mirno in resno bomo pisali o vseh in tudi o jugoslovanskem vprašanju; o tem poslednjem posebno, ker ga smatramo zelo važnim in — resnim.

To je v kratkih potezah začrtan naš program in mislimo, da to zadostuje.

Slovanski Jug.

(Ta rubrika, ki bo v „Jutru“ stalna, danes še ne more biti popolna, ker nam še ne stojijo na razpolago jugoslov. listi, ali v bodoče se bo tej rubriki posvečala posebna pozornost.)

Volilna reforma na Hrvatskem. Na Hrvatskem se vodi ostra borba med hrvatsko-srbsko koalicijo in njenimi malobrojnimi nasprotniki radi projektirane volilne reforme. Znano je, da se je hrvatsko-srbska koalicija vedno zavzemala za splošno in enako volilno pravico in za razne druge reforme, a znano je tudi to, da na Hrvatskem ne bo splošne in enake volilne pravice, dokler je ne bo na Ogrskem in za koalicija izavila, da se za sedaj zadovoljuje s tem, da se volilna pravica vsaj razširi. Radi tega napadajo koalicijo frankovci, ki so bili edina opora absolutističnemu Rauhovemu režimu in so ta absolutizem tudi čisto odkrito branili. Sedaj pa naenkrat zahtevajo splošno in enako volilno pravico, ti prijatelji absolutizma, ker vedo — da je ona nemogoča, ker tega za sedaj ne dovolijo merodajni krogi na Dunaju. Kako bi človek imenoval tako početje?

Mohamedanska napredna stranka v Bosni. Ko človek prečita to ime, bi si mislil, da so to stranko osnovali mohamedanski antiklerikalci, ali temu ni tako, kar se vidi posebno iz tega, da stoji ta stranka na stališču anacionalnosti, t. j. stranko vodijo ljudje, ki pravijo, da bosanski mohamedanci nimajo — narodnosti. To pa samo za to, ker se ti „napredni“ mohamedanci nočejo združiti s svojimi krvnimi brati, ki niso mohamedanske narodnosti. Res, čuden je naš slovanski jug še vedno!

Splošni pregled.

Izgnan italijanski časnikar.

Javljajo iz Inomosta: Včeraj je bil izgnan iz vseh avstrijskih dežel urednik italijanskega lista „Eco del Baldo“ v Rivi, Conte Manfroni. Manfroni je namreč italijanski državljani, ali ga to, naravno, ni ovi-

ralo, da se je boril proti germanizaciji južnega Tirola. Policija, seveda, motivira ta izgon s staro in obrabljeno frazo: iredentizem, s katero opravičuje navadno vsa svoja nasilja po vseh nenemških avstrijskih deželah, ker boriti se proti germanizaciji, to je v Avstriji — smrtni greh, ali vsaj težak zločin.

Boji na bolgarsko-turški meji.

Na bolgarsko-turški meji se strelja vsak dan s puškami in topovi. Med obema sosednjima državama sicer še niso pretrgani diplomatski odnosi in pravijo, celo, da se tega niti bati ni, ker sta obe državi že poslali na mejo posebne komisarje, ki se bodo dogovarjali in pogajali za vsak kosček spornega zemljišča, ali vojaki — bolgarski kot turški — se jako malo zmenijo za te komisarje in njihove dogovore, nego se streljajo med seboj čisto resno, kot v vojnem času. Pač, teh dni je nastala mala pavza in evropska diplomacija, ki se boji vojne kot hudiča, se je že veselila, da bo kmalu konec vsakodnevnim obmejnimi konfliktom, ki se skoraj čisto nič ne razlikujejo od prave vojne. Ali to veselje je bilo pre zgodnje, ker streljanje je menda prenehalo samo radi hude zime in pa za to, ker so si tako bolgarski kakor tudi turški vojaki privoščili malo počitka. In sedaj so boji še hujski kot prej! — Položaj je resen. Sicer so taki konflikti na Balkanu takorekoč vsakdanji dogodki, ali to, kar se sedaj dogaja na bolgarsko-turški meji, je tudi za Balkan nekaj — nenavadnega. Evropska diplomacija ni zastoj v tolikih skrbih, ker na Balkanu se ne bo mogel dolgo vzdržati mir.

Potovanje kralja Petra.

Srbski kralj Peter obišče kmalu ruskega carja v Petrogradu, Ruski car namreč hoče na vsak način pokazati, da mu je napram Srbiji enako razpoložen kot napram Bolgarski in ker je sedaj sprejel bolgarskega kralja, se hoče sestati tudi s srbskim kraljem. Belgrajska „Politika“ javlja, da odpotuje kralj Peter že koncem tega meseca in da ga bodo spremljali ministrski predsednik Pašić, minister zunanjih del dr. Milovanović in vojni minister Marinković, a v vojnem spremstvu bo tudi znani general Živković.

Iz Turške.

Mornarično ministrstvo je sklenilo kupiti štirinajst vojnih ladij, od katerih bosta imeli dve po 15.000 ton deplacemanta. — V turškem parlamentu se je osnovala nova stranka, ki se bo imenovala „Turška ljudska stranka“.

Dnevne vesti.

Čitateljem. Ker je lastnik hiše v kateri se nahaja Učiteljska tiskarna zabranil, da bi delali stroji ob tretji uri zjutraj, bo šlo „Jutro“ v tisk šele ob pol šesti in ne ob tretji uri zjutraj, Tako bo približno štiri me-

„Samo mi in mi sami“.

(Znani uvodnik v „Slovenca“.)

Le napihuj se, žaba, boš vsaj prej počila.

sece ko se Učiteljska tiskarna preseli v lastno hišo. Za čitatelje v Ljubljani je to vseeno, ker bodo imeli „Jutro“ vseeno okoli 8. ure zjutraj že v rokah. Ravnotako bo šel list tudi na Gorenjsko in Dolenjsko s prvima jutranjima vlakoma, samo na Notranjskem in Primorskem dobijo čitatelji list malo pozneje kot bi ga dobili ako bi list izhajal ob tretji uri zjutraj. Čitatelji iz teh krajev gotovo potrpijo štiri mesece, posebno ker bo „Jutro“ resnično vedno v vsem dobro informiran list.

Ignorirajo nas. Verujemo prav radi, da je pojava „Jutra“ neprijetna obema ljubljanskima dnevnikoma, ali tega nismo mislili, da se bosta ona branila pred konkurenco na tako naiven način, namreč z ignoriranjem. V Parizu in v drugih večjih mestih je taka taktika dobra, ali „Slovenec“ in „Slov. Narod“ bi mogla vedeti da Ljubljana ni Pariz in si ne bi smela domišljati da za „Jutro“ nihče ne zve, ako ona dva ne bosta ničesar poročala o njemu. Nasprotno, s tem ignoriranjem novega tovarisa se edina dosedanja dnevnika samo smešita, ker na ta način je že vsa Ljubljana izprevidela, da se „Slovenec“ in „Slov. Narod“ bojata „Jutra“ in s tem sta Jutru naredila največjo — reklamo. Hvala!

Slov. filharmonija v Novo Mesto? Poroča se nam iz Novega Mesta, da se je tam osnovala večja družba z namenom pridobiti 24 članov Slovenske filharmonije za tatosnji Narodni dom. Ta družba prevzame tudi jamstvo za morebitno izgubo. Misl je dobra, ker Novo Mesto bi vsekakor dosti pridobilo z dobro godbo ki ne bo — veteranska.

LISTEK.

VLADIMIR LEVSTIK.

Rdeči ptič.

Videl ga je v svoji sobi.

Bled, drhteč po vsem životu, oslabljen od dolgodnevnega popivanja, se je bil prebudil v prijateljevi postelji in se ni mogel spomniti dogodkov, ko je mislil nazaj. Opravil se je ter stopil na ulico, v ostro zimsko jutro. Ob rezkem mrazu ga je navdajala zavest popolne treznosti; zato se je začudil, da omahuje. Sredi mesta se je začel opotekati tako, da se je moral oprijemati hiš. Doma je legel na divan in prespal obleden nekaj ur...

Popoldansko sonce je lilo v ravnih pramenih izmed temnih zaves, ki so se zdele prosojne.

Marko Strmec je prižgal eno svojih cigaret ter se je zamislil.

Dim je bil težak od čudnih parfumov, ki jih je Marko ljubil. Dvigal se je v širokih vijoličastih vrtincih. Prsi je polnila tesnoba, v glavi pa je vladal strašen pokoj. Marko ga ni poznal iz prejšnjih časov; zato se ga je zbal do smrti. Nazadnje se je pri-

čel tresti kakor preplašen otrok; mrzel znoj mu je stopal iz života.

Ko je dvignil oči, ga je presenetila čudna oblika svetle lise, ki jo je tvorilo solnce na zavesi. Pogledal je bolje in videl, da je obraz. Počasi, kakor da se oko osvobaja pijanih megla, so se izločevali lasje, mirne oči pod njimi, in usta s skrivnostno ravnimi črtami. Bila je ženska; tista, ki jo je imel najrajši. Barva kože, ustnic in oči je bila tako zlovesče živa in silna kakor nikoli; sijala je zmerom bolj, čim dalje si ji govoril: „Ni res, prikazen je!“

Ne da bi vedel odkod, ga je mahoma popadla divja groza; zvil se je, zrušil se na tla in zastokal. Zakril si je oči, toda videl jo je skozi meso svojih rok, skozi kri svojih žil, zastrupljeno z alkoholom.

Začul je besen krik strahu; ostrmel je, čuteč, da prihaja iz njegovih ust. Takrat je zbežal pred samim seboj.

„Vode, vode!“ — kakor da bi mu odleglo, če bi zvrnil kozarec mrzle pijače.

Pri vratih je mahoma obstal. Hudobna misel ga je prešinila. Z grdim usmevom se je vrnil k divanu ter odložil suknjo. Zdaj je stala že cela ženska pred zaveso. In pričela je stopati proti njemu; polagoma in brez strahu. Usta so drhtela od ljubezni, oči so govorile in pozdravljale. Ko je bila

pri njem, mu je položila roke okrog vratu in naslonila glavo ob lice. Marko je čutil božanje dišečih las in židani dotik polti, dasi je vedel, da je ni. Poljubil jo je, ustnice so se ponudile in so bile slajše kakor v resnici. vroče in žejne. Odpel ji je obleko, ter ji pričel poljubovati levo grud. In ko mu je prišla želja, jo je oskrnil, kakor živo žensko. V tistem hipu je bil sam.

Rahla trudnost je padla na trepalnice. In že se je soba zopet polnila z obrazi: ženske, kar jih je imel v svojem življenju, so hodile mimo njega, kemale z glavami ter mu ponujala ljubezen. Prijatelji in znanci so se sklanjali čezenj, s hudobnimi očmi in režečimi lici.

Nato je vstopila čudna procesija; vse sence v sobi, vse mase pohištva so se zgrijale v žive, gibajoče se postave...

Bog se je prikazal v beli halji, z močno srebrno brado ter žalostno sklenil roke; prerok Mohamed je prišel v zelenem turbanu, pogledal ga in stresel glavo; Krist Galilejec je prinesel strašen križ, obraz v mukah in krvi ter se zgrudil pod težo.

In zdaj se je dvignil iz tal sam veliki, mogočni On, duh zemlje, voditelj njene poti. Stal je namah pred očmi, silen in ogromen; strop je izginil pred glavo in pod pred njegovimi nogami. Celó je molilo v

neizmerno višavo, obraz je gledal izpod zvezd in caroval v strašni lepoti z bronasto poltjo in rimskim nosom, obrat kakor lice imperatorja. In ker je Marka vedel, da širrom zemlje ni lepote, kakršna je njegova, se je sklonil z ustnicami do gub valovečega temnomodrega plašča, ki se je raztekal po sobi kakor morje.

„Pozdravljen, Satan! Daj, da te molim in obožujem: nisem vreden, da klečim pred teboj, a reci besedo, in ozdravljena bo moja duša...“

Satan se je nasmehnil s smehom večne skrivnosti. In ko je izginjal, mu je z iztegnjene dlani zletela velika rdeča ptica.

Obstala je v zraku sredi sobe; krila in prsi so gorele kakor kri, oči pa so sijale s kruto neizprosno in neizmerno bolestjo. In izpregovorila je s človeškim glasom:

„Moraš, moraš, moraš...“

Besede so padale težko in gluho kakor koraki sekund; Markove misli so se zapletle v brezumen klopčič in groza je mešila po njih kot z divjimi pestmi. Strgal si je obleko z života.

Takrat so se odprla vrata; ona je stopila v sobo, resnična in živa. Preplašila se je in umahnila, videča da je gol. Marko je izza hrbe zaslislal glas rdečega ptiča.

Knezoškof Jeglič in ustanova kaplana Cimbas. Z oporoko z dne 23. marca 1885. je v Dolenjskih Toplicah umrl kaplan Janez Cimbas tretji del svojega premoženja zapustil v dobre namene; v katere, to je pokojnik prepustil prosto določiti trem osebam: toplišnemu župniku, novomeškemu prostu in toplišnemu poštarju Strniši. Določna svota je znašala 7836 kron 36 vin. Hraniti, oziroma jo plodonosno naložiti, to je bila naloga knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani. Omenjeni trije gospodje so sklenili ta denar vporabiti za zgradbo dekliške šole v Novem Mestu, oziroma če bi se ta načrt do leta 1904. ne izvršil, še v tri druge dobrodelne namene. Najkasneje leta 1907. bi se morala izvršiti oporoka. Ker ni znano da bi se bi se bil kateri v oporoki določenih nasvetov doslej izvršil, bi bilo dobro ako bi škof Jeglič blagovolil obvestiti javnost: ali in v kateri namen se je zgoraj omenjena svota vporabila in ako se ni vporabila, naj škof Jeglič navede vzroke za to. Seveda smo tudi radovedni kje in kako je ta denar naložen in če je hranilnična knjižnica dobro shranjena. Pravijo namreč da v škofovih rokah nobena hranilna knjižica ni dobro shranjena.

Neumljivo postopanje trgovskega ministrstva. Deželno kot tiskovno sodišče v Ljubljani je razveljavilo konfiskacijo narodnega kolk Ptuj; a ministrstvo za trgovino je izdalo novoro odlok, ki ž njim izključuje ta kolek iz poštnega prometa. V roki nam je „Vormerkzettel“ ljubljanske pošte z dne 28. februarja s sledečim besedilom: „Vsled odloka trgovskega ministrstva z dne 22. februarja 1910, št. 5458, je naroden kolek „Ptuj“ na dopisnicah iz poštnega prometa izključen.“ Torej trgovsko ministrstvo hoče biti „pöpstlicher als der Papst“ — državno pravičnost — selbst“. Opozarjamo naše poslance na ta ukrep trgovskega ministrstva, ki je jako izzivalen.

Belgijci zopet izzivajo. Sinoči okoli pol 9. je šla skozi najbolj obljudene ulice cela tropa Belgijcev izzivajoče prepevaje nemške pesmi. Ne da bi šli po cesti, ampak osvojili so si ostentativno pot po hodniku, ovirajočo pasajo našemu občinstvu. Ljudje so kar obstajali na cesti občuduje tako drzno izzivanje. Za danes ne rečemo nič več. Pač pa opozarjamo pristojno vojaško oblast, da takoj potrebno ukrene proti obnovitvi takih slučajev.

Slovenski gostilničarji pozor! Kolikor nam je znano, se slovenski gostilničarji zanimajo za nakup mengijske pivovarne. To podjetje bi imelo nositi slovenski značaj, bi bilo torej nekaka konkurenca pivovarniški družbi „Union“, v kateri so zastopani naši narodni nasprotniki. Iz tega stališča je le pozdravljati idejo nakupa mengijske pivovarne. Treba pa predno se ta ideja uresniči, dobro premisliti in vsestransko uvaževati drugo glavno vprašanje, ali se bo to podjetje z ozirom na vse okoliščine za nas Slovence sploh rentiralo. Treba je potem se tudi dobro prepričati, ali ni cela zadeva morda le kaka špekulacija od strani prizadete klerikalne „Ljudske posojilnice“, ki ima gotove vzroke da odloži breme sedanjega pasivnega stanja pivovarne na druge rame. In končno ne bo škodovalo, če si posebno naši napredno misleči gostilničarji in ostali interesi še predno store korak kake obveznosti, ugotove prepričanje, je li za to prodajo ne tiči tudi kaka zanjka politiške špekulacije od strani klerikalne stranke. Za enkrat ne rečemo nič drugega kakor: Slovenski gostilničarji pozor!

Maleroznost naših klerikalcev. Nobena politična stranka na svetu se tako ne repenči kot naša „V. L. S.“ ki misli da bo vladala na Slovenskem še tri dni po

koncu sveta. Za to se res lahko veselimo maleroznosti, ki jih preganja v poslednjem času z njihovimi zavezniški izven slovenskih dežel. Kdo se ne spominja kako reklamno so delali klerikalci za sebe z enim hrvatskim in enim poljskim politikom, ki sta smatrala za potrebno da se z njimi zvežeta. Prvi je bil Stipica Radić, ki je vsaj petdesetkrat že menjal svoje politično osvedočenje, a drugi Jan Stapinski, vodja poljske ljudske stranke. Prvi se je našim klerikalcem že kmalu izneveril, ker je začel napadati duhovščino, a sedaj se jim je izneveril — kakor poroča „Slovo Polskie“ — tudi Stapinski, katerega osebnih interesov naši klerikalci niso mogli varovati v zadostni meri. — In na ta dva potitika so naši klerikalci toliko polagali in toliko se ponašali z njima, češ, glejte kak vpliv imamo mi v slovanskem svetu! Sedaj pa to razočaranje! Stipa Radić se je prilizoval klerikalcem da bi rešil svojo tiskarno, a Jan Stapinski iz sličnega „plemenitega“ namena, namreč da bi rešil svojo parcelarno banko. — No, sedaj je zavezništva konec in mi pravimo samo: še več takih „uspehov“.

Smisel kranjskega deželnega odbora za gledališče. Zadnje dni so pokazali naši klerikalci novo panogo svojega „programatičnega“ dela, spravili so se nad ljubljansko gledališče in z največjo „strokovnjaško“ vmeno napadajo in devljejo v nič vodstvo, osobje, repertoar. Kak smisel pa imajo razni Jarci in kolegi o gledališču, nam pokaže naslednji slučaj. Scenični aparat deželnega gledališča je skrajno slab, nobenih kulis, perspektov, nobenih garnitur, tako da je uprizoritev vsakega večjega dela izpostavljena riziku smešnosti; to je uvidelo tudi vodstvo in prosilo ponižno deželni odbor, da bi dal isti izdelati za premijero slavne Shakespearjeve tragedije „Julij Cezar“ par novih kulis; ali v deželnem dvorcu so bili drugega mnenja. Zakaj trošiti po nepotrebnem denar? Ali ne more biti Cezarjeva spalnica v baroknem slogu. Brutov dom v secesiji? In birokratsko je odklonila prošnjo gledališkega vodstva! Saj pri deželnem odboru so vendar sami strokovnjaki posebno kar se tiče gledališča. saj to nam dokazuje danna dan „Slovenec“, ki prinaša mnenja raznih prijateljev gledališča.

Gospa Borštnikova contra Govekar. Danes se vrši ob 10. uri zjutraj pred tukajšnjim okrajnim sodiščem obravnava gospe Borštnikove, bivše igralke slovdrame proti g. Govekarju. O razpravi prinesemo jutri obširnejše poročilo.

Iz Ljubljane in okolice.

Opoldansko znamenje se name-rava uvesti na ljubljanskem Gradu. Vrše se, kakor čujemo, baje pogajanja z vojaško upravo za pridobitev dveh topov, ki bi se uporabljala za streljanje.

Doba davčne prostosti za nova poslopja v Ljubljani poteče s 1. junijem letos. Novozgrajena poslopja, ki bodo do te dobe že pokrita so še deležna te prostosti. Podaljšanje navedene davčne prostoti je vlada odklonila.

Staro strelišče za Gradom, ki ga je K. S. Z. kupila od „Kranjske hranilnice“ za 47.000 K — se to pomlad prične adaptirati za društvene namene. Prizida se na vrtu nov trakt, v katerem bo spodaj telovadnica za čuke, zgoraj v prvem nadstropju pa se uredi velika dvorana za oder. Poslopje je last stavbne zadruga „Ljudski dom“.

Jezovi v glavnem kanalu Ljubljani bode med poglabljenjem odstranjeni. Mestna občina je prispevek za osuševanja barja že odplačala. Zdaj pride dežela na vrsto.

Mali listek.

Književnost, gledališče, umetnost.

Vpeljali smo to rubriko, ki bomo v nji priobčevali ocene, književna in gledališka poročila, dalje vse informativne vesti vseh kulturnih gibanjih. V podlistku pričemo prihodnje dni priobčevati daljši roman iz sodobnega ljubljanskega življenja „Žena“ spisal Artur Sever. Urednik obeh feljtonov je na razpolago strankam dnevno od pol 4. do 5. popoldne v uredništvu Miklošičeva cesta št. 8 (dvorišče.)

Urednik.

—c Umetniški svet. Na predlog dr. Lampeta, ki je bil sprejet v deželnem zboru glede deželnega umetniškega sveta, se je konstituiral isti po poročih deželnega odbora. „Slovenec“ že govori o zaslužnih možeh, ki se vpokličejo v ta krog, a bojimo se, da ta korporacija nima drugega namena, nego tega, da pod Lampetovo in Jarčevo patronanco in nadzorstvom intriguira proti namenom občinskega sveta ljubljanskega glede umetniške galerije in da diskreditira dela slovenskih umetnikov. Dozdej so poklicani na ta zastop, ki mu predseduje pl. Šuklje deželni odborniki, zastopnik vlade, zastopnik knezoškofijskega ordinarijata, za-

stopnik mestne občine ljubljanske, dalje zastopniki društev: Slovenska Matica, Društvo izvršujočih umetnikov „Sava“, Društvo za krščansko umetnost, Muzejско društvo, Leonova družba in zaslužni možje za slovensko umetnost: Mantuani, vitez Strahl, vitez Gutmannsthal, Zadnikar, grof Pötte-nekh, Stejska, baron Schwegel. Gotovo se je deželni odbor ravnal pri sestavi tega sveta po nasvetih graških „Deutsche Stimmen“, ki so negirale vso slovensko umetnost in kulturo, ter zahtevale, da naj se vpokliče v ta svet Nemce, kot zastop-nike kulture in umetnosti kranjskih Nemcev.

— Slovensko deželno gleda-lišče v Ljubljani je uprizorilo doslej, t. j. v peterih mesecih tekoče sezone 21 dramskih novitet (med temi izvirne: „Strup“ Ivana Zagažna, „Kato Vranko-vič“ Etb. Kristana in „Erazem Pred-jamski“ Vit. F. Jelenca) in še 8 iger sta-rejšega repertoarja, 7 oper; uprizore se še velika opera K. Golomarka „Sabska kraljica“ z novimi dekoracijami in novimi kostimi, velika komična opera „Baron Trenk“ Srečka Albinija z novimi kostimi iz Zagreba, novostudirana in novouprizorjena Suppéjeva opereta „Donna Juanita“ in Offenbachovi opereti „Soprog pred durmi“ (noviteta) in „Zaroka pri svetiilnicah“; drama

Uradniških in delavskih sta-novanj manjka v Ljubljani. Mestna občina bo letos zgradila dvojce dvonadstropnih de-lavskih hiš ob pomeriju, a zadostovalo to za toliko množino delavskega ljudstva ne bo. Treba bo pač vsako leto za zgradbo kakih dveh poslopj za te ljudi misliti. Za uradništvo pa ni bila v Ljubljani dozdej glede stanovanj prav nič skrbjeno, in če si ti ne bodo sami pomagali z ustanovitvijo kake stavbne zadruge ali na drug način, jih bodo hišni gospodarji še nadalje tako odi-rali kot so jih do zdaj. V Ljubljani ne za-dostuje samo sedanja zadruga za zgradbo uradniških stanovanj, ker bodo teh dvojce ali troje hiš itak le državni uradniki in uslužbenci različnih kategorij zasedli, treba lo bi, ali da ta zadruga zgradi vsaj še kakih pet trnadstropnih hiš in pritisne na vlado za prispevek, ali pa naj bi mestni in deželni uradniki se združili in sami ganili ter skupno svojo zadrugo ustanovili. To naj ta stan resno premišluje. Zadnje povišanje stano-vanj nam daje kaj misliti v Ljubljani!

V šestih letih peš okolo sveta. V našem uredništvu se je zgledil mladi Ru-mun B. Jonesco, slušatelj prava na pariški univerzi, ki se je zavezal, da potuje v še-stih letih peš okolo zemlje. Preživlja se s tem kar dobi od prodaje svojih razglednic.

Predrznost. V hotelu „Union“ se nahaja nekaj tuji kinematograf („Bio“), ki misli, da njegovemu podjetju ne bo nič škodilo, ako objavlja svoje predstave v Ljub-ljani z dvojezičnimi lepaki. Radi tega je to podjetje pred nekaj leti bilo v Ljubljani iz-zvižgano, sedaj pa upamo, da ne bo, ker ostanejo Stovenci rajše zunaj in s tem bo vdovoljeno podjetniku in Ljubljancem: tujec ne bo v Ljubljani izžvižgan, a Slo-venci mu ne prenesajo svojih grošev, s ka-terimi bi on potem plačal — dvojezične lepake.

Iz Trsta in okolice.

„Jutro“ ima v Trstu stalnega poroče-valca, ki bo vsako noč poročal telefonično o vseh političnih in drugih dogodkih v Trstu in okolici. Danes nam naš poročeval-c ni mogel dati daljšega poročila, ker je šele v zadnjem momentu — ob 11. uri zvečer — dobil od uredništva brzjav, da mora še nocoj poročati. Ali tudi to njegovo prvo poročilo je interesantno, namreč naš poročevalec nam javlja čisto tržaški dogo-dek. V ostalem evo poročila:

„Skrbi za se in za svoje prase!“ Neki Peter Delzol je prepeval po noči na ulici, kar seveda ni ugajalo službujočemu stra-zniku, ki je Delzola najprej opominjal in ko a le ni hotel utihniti, ga je redar proglasil aretiranim. To pa ni ugajalo mimoidočemu 22letndmu Adolfu Rasjanu, ki je začel ob-kladati redarja z najlepšimi besedami iz

slovjarja. tržaških ponočnjakov. To pa zopet redarju ni ugajalo — gotovo je estetičen čut v njem premalo razvit — in je pustil Delzota (ta je namreč postal že čisto „pri-den“ in aretacija ga je tako prestrašila, da je takoj pozabil na petje), pa je aretirat Rusjana, kateremu pa zopet stanovanje v ulici Tigor (policijski zapor) čisto nič ne ugaja. Sicer pa se Rusjanu čisto prav godi, ker da je pameten, bi se držal srbskega pregovora, ki pravi: Skrbi za se in za svoje prase.

„Kazen je ostra, ampak 9 let bomo mir imeli“.

Levičnik.

Rohne obsojen na 9 let težke ječe.

(Poročilo „Jutra“ iz porotne dvorane.)

Glasovit ulomilec cerkvenih pušč. — Dva zrela tiča. Porotni sodni dvor: predsednik Levičnik, votanta: Ein-spieler, Laschan; zapisnikar dr. Lavrenčič; Zagovornika: dr. Novak, dr. Dimnik (pisarna dr. Furlan). Na obtožni klopi: Jože Rohne in Karol Špindler. Iz obtožnice: Dne 24. septembra p. l. sta bili v cerkveni kapelici v Moravčah siloma odstranjeni dve pušici cerkvenega denarja s približno vsebino do 14 kron. Tega dejanja osumljena sta ob-toženca. Oba zrela pticka. Karol Špindler — kdo v Ljubljani ga ne pozna? — je bil že nič manj kot 45 krat kaznovan. Prvo kazen je prejel kot 17letni fant v l. 1873. On je bil vse: trgovski pomočnik, agent, diurnist, litograf (na ljubljanskem gradu) itd. Med razpravo se vede kot velik spokornik, s svojimi dovtipi vzbuja občno veselost, rad se spominja imen znanih višjih oseb, tako tudi svojega brata baje višjega po-morskega častnika. Omenjenega dne se je napotil proti Moravčam. Okrog 10. dopoldne pride pred Vodakarjevo trgovino kjer si je kupil tobaka, nato pa je zunaj na klopi počival. Okoli polдне se je napotil naprej, šel v trgovino Tomc, kjer si je nakupil sira. Od Tomca jo je krenil v cerkev.

Predsednik: Iz katerega namena pa ste šli v cerkev? Obtoženec: Sem šel kot kristjan, ne? Vsaj ne tajim, bil sem že kaznovan, ampak da bi v cerkvi kradel, tega pa ne! Dobro! (smeh v dvorani). Ko stopim v cerkev, vidim neznanca, ko je ravno nekaj basal v žep, ozre se nazaj, jaz ga nisem spoznal. Kar Rohne o meni trdi, da me pozna še iz skupnega zavora na ljubljanskem gradu, to pa ni res. Jaz sem bil sicer tudi tam gor zaprt, pa Rohneta nisem poznal. Iz cerkve sem šel iskat kosila v Ovčakarjevo gostilno. Malo pred 1 uro sem se napotil naprej. Drugi dan so me pa žandarji prišli. Roh-neta niti pri prvi preiskavi na Brdu nisem spoznal. Šele ko se je vstran obrnil, sem spoznal, da je to tisti človek, ki sem ga videl v cerkvi. Mene niso imeli za krivca, in že sem mislil, da sem prost — a glejte: Rohne, iz samega maščevanja zavpije: „Ta bi bla pa lepa! Špindler mora tukaj ostati kakaj oba sva krivca. Gospodje! Če bi bil jaz kaj deležen, bi ga sedaj gotovo notri ne tlačil, tako bedast bi vendar ne bil, ne? (splošen smeh). Ampak jaz bi rekel: O tega še niti ne poznam. Tudi je sicer nemogoče, da bi me Rohne po tolikih letih zopet spo-znal. Gospodje! Nimam namreč že davno več tistega nosu, kakor pred 20 leti. (dvo-rana v smehu). Pomislite tudi, ena pušica je bila najdena v gozdu 2 metra visoko na drevesu obešena. Kako naj jaz s svojo bolno nogo splezam tako visoko na drevo. (Po-novna veselost). Verujte mi, jaz sem ne-dolžen!

Ne tako dovtipen, pač pa pravcati tip starega grešnika-hudodelca, je soobtoženi Jože Rohne.

V ropanju cerkvenih nabiralnikov je postal naravnost glasovit. On sam z nekim

„Moraš, moraš, moraš ... Daj mi njeno srce iz živih prsi!“

In Marko je moral ubogati. Vrgel jo je na tla in ji strgal oblačila. Na to je vzel starinski handžar, ki ga je imel na steni, ter jo vsekal z vso močjo od desne in leve dvakrat po razgaljeni grudi, da so se od-prle z brizgom krvi in zasijala v Andreje-vev križu.

Ptica je sedla na drgečoče telo in izključevala srce ter oblivala krilo in noge v svojo gabko tesarstvo.

Marko pa je začutil noro strast, ska-kati semintja in biti okrog sebe. Pohištvo je letelo v kosih in trskah; soba se je na-polnila z ljudmi in s prestrašenim kričanjem. Izbil si je pot na prosto, ali že so prihajali kvišku; težki škornji so gremeli po stopni-cah in hodnikih. Vrgel se je v kot in za-gledal vrata na podstrežje odprta. Tekel je gori, pritekel do line, ki se je odpirala na streho; planil je skozi njo in zbežal s ču-dovito varnostjo po žlebu. Ko je pritekel do konca in čez, ga je prešinila prva jasna misel: začutil je praznoto pod nogami ...

**Spominjajte se družbe
sv. Cirila in Metoda!**

uprizori Shakespearovo tragedijo „Julij Cezar“, A. Medvedovo tragedijo „Kaci-janar“, Rob. Bracca dramo „Izgub-ljenci“ in Viktorja Leona ljudsko igró „Gospodje sinovi“. — V četrtek se poje prvič v sezoni Suppéjeva opereta „Donna Juanita“ na korist kapelniku g. Hil. Benišku, ki deluje vestno in vzorno že šestnajst let pri slovenskem gledališču.

— Pogajanja za vodstvo sloven-skega deželnega gledališča so baje začeli klerikalci po deželnem odboru z g. Ign. Borštnikom, da bi isti prevzel ravnatelj-stvo gledališča v prihodnji sezoni. — Z druge strani se nam poroča, da je inten-danca tržaškega slovenskega gledališča po-nudila g. Borštniku ravnateljstvo slov. gle-dališča v Trstu.

—c Slovensko gledališče. Vče-raj se je pela četrtič v sezoni Puccini-jeva opera Tosca. Tosca gospe Nord-gartove je v muzikalnem oziru popolna; samo premalo pristnega italijanskega tem-peramenta smo našli v njeni igri. Pl. Vu-lakovič je utelesil v ulogi Scarpie im-pozantno figuro, zlasti v drugem dejanju je ugajalo njegovo premissljeno in umerjeno prednašanje. Mario g. Fiale je ena najboljših ulog, ki jih je pel na našem odru. Tudi ostale manjše uloge so lepo harmonirale s

ponosom naglašja, da je samo en slučaj tatvine izven cerkve zagrešil, vse ostale — in teh bo že blizu 10 znanih — pa vse v cerkvi in to večinoma vse z nasilnim vlomom. Komaj 16 let je star je bil že kaznovan. Večji del svojega življenja prešedi po ječah, od koder je že trikrat ušel; enkrat tudi z ljubljanskega grada v družbi s Perovškom in Odlazkom. Nekaj dni pred zadnjem cerkvenem ropom v Moravčah je prišel iz 7 letnega zapora iz Gradiške. Prinesel je s seboj 119 K 84 vin. prihranka, kar je pa pri zaslišanju povečal na 127 K.

Predsednik: No, Rohne, ali ste krivi? Obtoženec: (Tiho.) Ne! Nato pripoveduje: Spindlerja poznam še ko sva bila skupaj na gradu zaprta. Lani pa sva se sešla v Moravčah. Spindler je rekel, da je „suh“, pri tem namignil na cerkev. Nisva dosti besedi izgubila. Spindler je dejal: zdaj greva note! On je šel proti kapelici, jaz pa na kor za čuvaja. Res pride kmalo nek fant v cerkev, jaz Spindlerju zakličem: pazi! nato se umaknem v zvonik, kjer so so nekaj popravliali. Ko sem zopet iz cerkve prišel, mi je Spindler stisnil eno kronco v roke, nato sva se ločila.

Predsednik konstatuje, da je ta Rohnetova izjava v nasprotju s prejšnjimi njegovimi izjavami pred preiskovalnim sodnikom. Na predsednikovo vprašanje: „Kam pa ste denar djali,“ obtoženec odgovori: „Proč sem ga vrgel! Že vidim, vse gre le na moj račun, pa jaz sem popolnoma nedolžen. Ker je Spindler mene not potlačil, bom pa še jaz njega.“

Ko so si porotniki ogledali predložene skice o cerkvi in najdišča nabiralnika, se prične zaslišanje prič. Dekan Janez Vizjan izpove, da je bil okoli enajstih predpoldne v kapelici, pa je v redu našel. Po kosilu pa je prišel drugič v kapelico in tu je že videl, da sta bila oba nabiralnika siloma odtrgana. V njih je moralo biti od 10 do 14 kron denarja.

Predsednik je napram dekanu jako vljuden. Pojasnjuje porotnikom njegove izjave, rabi: gospod dekan „pravjo“, „so vidli“, „bodo šli domu“ itd. Kaj rad govori tudi nemško. Posebno proti sodnemu dvoru rabi izključno le nemščino: „Schauens nur zu...“ Verlangen die Herren die Beedigung des Herrn Dechanten?“

Priča Jožefa Tomc potrjuje izpovedbe Spindlerja: ravnotako tudi priča Pavla Ovčak, ki glede Rohneta izpove, da je isti prišel šele po 1. uri popoldne v njeno gostilno. Priča Marija Kocen izpove, da je Rohne pri njej zahteval kosilo ter kazal polno pest drobiža. Rohne pravi, da je izmenjal pri sosedu desetak. Priča Kraševk, zidar, izpove, da je Rohneta dobil okrog 1. ure v levem zvoniku. Njegov tovariš Gril pa odločno izpove, da je Rohneta videl v cerki stati za klopmi. Ti dve priči sta obtožencev zagovor

ovrgli. Priča Mirko Vrhovnik, ki je takrat sestavljal ogrodje za zvonik, pravi, da mu je bilo v opoldanskem času dleto ukradeno v zvoniku. Obtoženi Spindler se nad orožnikom huduje, češ, naj le dobro pomisli, kaj govori. Orožnik vztraja pri svoji izpovedbi, pripoveduje, kako je zasledoval oba osumljenca.

Ob pol 1. pop. je bila obravnava prekinjena, nadaljevala se je ob 3. Iz aktov, ki jih je predsednik prečital, bi se dal o obeh junakih te razprave napisati senzačen roman. Glede Spindlerja je splošno veselost povzročil dogodek, kako je Spindler nekoč izbornu igral vlogo meniškega policista. Na poti proti Ježici je namreč nekoga srečal, pa ga je ustavil ter zakričal: Jaz sem policist Cvar, Vas aretiram radi tatvine. In je moža aretiral. Do magistra ta ga je prignal. Tu pa je „policist“ Spindler izginil kot kafr, vzpel pa je s seboj desetak, ki ga je pri „aretaciji“ zasačil. Veliko smeja je vzbudil tudi slučaj, kako je Spindler pri Levcu gosi kradel itd.

Rohnetovo življenje pa diči dolg skrajno zanimiv kriminalni roman.

Državni pravdnik dr. Kremžar je bil to pot jako zmeren in — kratek. Zagovornik dr. Novak je mnenja, da Rohne ni normalen in da je Rohne eksemplar razvoja naših jetnišnic.

Predsednik Levičnik pri ti kritiki komaj vzdržuje svoje razburjenje. Izbornu je dr. Dimnik zagovarjal svojega klijenta Spindlerja.

Porotniki so dobili 3 vprašanja. Odgovorili so: 1. glavno vprašanje: Ali je Rohne kriv, da je obtoženi čin izvršil in sicer v družbi s Spindlerjem, enoglasno da; 2. vprašanje: ali je Rohne tat iz navade, enoglasno da; 3. vprašanje: ali je Spindler kriv obtoženega dejanja, enoglasno ne. Sodni dvor razglasi glede Spindlerja oprostilno rabsodbo. Glede Rohneta predlaga državni pravdnik ostro kazeno do 10 let. Po kratkem posvetovanju predsednik objavi obsodbo o Rohnetu in sicer: devet let težke, s postom in trdim ležiščem poostrene ječe. Občinstvo, katerega je bila polna dvorana, se nevrjetno izpogleduje. Čujejo se zamolkli protesti. To je najbrže tudi na predsednika vplivalo, kajti na vsesplošno iznenadenje je z naglasom izjavil:

„Kazen je sicer ostra, ampak 9 let bomo imeli mir!“

Ko Rohneta vklenejo, zakliče: „Ta kazeno ni nikoli pravična, zaradi desetih kron, pa 9 let zaprt!“

Porotno zasedanje v Novem Mestu.

Dne 28. p. m. Škoda Franc § 140 k. z. (uboj) obsojen na tri leta težke ječe. Lamprecht Franc § 171, 173, 174, II. k. z. (hudodelstvo tatvine).

Dne 1. t. m. Pajk Bartelj § 140 k. z. (uboj).

Dne 2. t. m. Prah Franc § 140 k. z. (zopet uboj).

Torej izmed 4 slučajev zopet kar trije uboji!

Poročila o razpravah slede.

Kaleidoskop.

Razpis nagrade.

Iskal sem vaše morale križem svet kakor bebec strahu; in ko sem jo zaslučil, me je doletela usoda reveža, ki je menil, da pobira pomarančo, pa je zavohal konjsko figo.

Včasih sem imel nekaj, kar se mi je zdelo, da utegne biti morala; pozneje sem videl, da nihče iz vseh, ki me srečavajo, ne nosi enake sukne na svoji duši. Zardel sem še tisti hip ter se zasramoval: ali nisi podoben lakaju z rdečim frakom med krepostnimi črnorijci in filistejci? Zatorej sem šel po stopinjah dičnih in mnogozasluznih mož; privedle so me v tempelj s prečudnim altarjem. Mamon se je objemal z debelo vlačugo; ob strani pa je stal masten pop in pridigal ljudem o čudežih božjih. Takrat me je obšlo kakor curek lurske vode; morala se je zrušila z mojih ram, padel sem na obličje pred najdeno skrivnostjo in obesil svojo gobo v svetišče čudežnega ozdravljenja; daj Bog, da bi jo videl sleherni vernik v izveličanje svoje duše!

Odhajal sem: pred vrati je čepel hudič ter jokal na mile in drage...

Toda moji križi s častitljivo moralno še niso bili končani! kakor neviden demon mi moti delo dni, mi krade sen ponočnih ur... Postavlja se na vogalih in ulicah ter kliče ljudi, da bi jo čuli, a ko se človek približa in hoče tudi videti se je prestraši... z nosom. V gneči množice me drega s pestmi in s komolcem, včasih dvigne kar palico ter me lopi po glavi... Kje si, o slavna policija ljubljanska? Zagradi moralo, in ti, oča Piruh s sedmimi ključi jo zakleni!... Toda oko postave preganja krokarje, in vrata rotovža so zločinki zaprta...

In vendar, hotel bi jo najti; če si sladka, da te okusim, če si grda, da te zlasam. Tako sem posvečil svojo pozornost zbirki lic, ki so govorila o neznaniki s prepričanjem znanca in prijatelja.

Nekoč sem sedel v kavarni na zakurjeni verandi. Ali ni klepetalo poleg mene dvojce dam in je ena dejala:

„Schau ihn an, er hat das schweinisches Buch geschrieben!“

Naj me pri priči objame njena stara teta, če sem v svojem pisanju le en greh popisal tako, da je budil razpoloženje. Ja

nečistost! Toda štirinajst dni kasneje se je imeniten znanec v moji družbi sprl ter prisegal na vero in besedo, da ga tista dama poseča v njegovem samskem stanovanju... Bogme, jaz še nisem posetil tiste dame v njenem stanovanju.

Drugič sem prinesel veleuglednemu gospodu rokopis, da ga priobči. Prebral ga je, obžaloval in zmajal z glavo:

„Lepo je, ampak nemoralno; ne bo kruha iz moke...“

Vzel sem rokopis ter ga prebral doma; in res, zapazil sem, da kažem stud in klavernost greha namesto hotljive sladkosti. Nato pa sem bral novele tistega gospoda in spoznal sem, da imam zelo šolarske pojme o zapeljavanju petnajstletnih deklet...

Nekdo drugi me je v časopisu s pornografom, po desnem in po levem licu; že dve leti prej si mu ne bi bil upal drugovati na samem... A njegovega prijatelja sem našel pred štirinajstimi dnevi — bilo je jutro po maškeraadi — v samotni oštariji s tovarišem in z dvema komedijantkama — za zeleno pečjo — v položaju — ne, veste, v položaju... Ali rajši ne popisujem, samo to bi dejal, da sem se moral naslednje tri ure braniti nezasišane pohlepja po činih njegove morale. Če je bila?

Zdaj vidim, da sam ne najdem zaželenega cilja; ker pa nerad umrjem kot človek brez morale, razpisujem sto cesarskih dukatov tisti moški ali ženski osebi, ki najde moralo mojih solidnih in poštenih sodnikov ter me je nauči!

Pa rajši ne. Tako ostane gospodi reč, ki je sama ne more najti, meni pa sto cesarskih dukatov, ki jih — niman...

King-Fu.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Nemški nabiralci med sabo.

Dunaj, 1. marca. Novoustanovljena grupa nemških svobodomiselnih poslancev je imela danes svojo plenarno sejo, kjer se je izreklo nezaupanje naučnemu ministru grofu Stürgkhu. Vsi govorniki so povdarjali nenemško postopanje ministra, zlasti se je obsojalo imenovanje nadzornika Sschmorranzerja učiteljem risanja na mariborskem učiteljski in suspendiranje nekega nemškega nacionalnega okrajnega nadzornika na Tirolskem, ki se je moral umakniti klerikalnemu protežirancu. Poslanci so izjavili, da ne smatrajo grofa Stürgkha več nemškim ministrom, da pretrgajo z njim vse stike. Jutri se poda deputacija kluba k ministrskemu predsedniku Bienertu, da mu javi ta svoj sklep.

Hofrichter normalen.

Dunaj, 1. marca. Zdravstvena komisija, ki je preiskovala duševno stanje nad-

Priporočamo

KOLINSKO KAVINO PRIMES

edini jugoslovanski produkt te vrste.

2/10—1

celoto. Režija g. Patočka je bila za siromasne razmere inscenacij na ljubljanskem odru spretna in vestna. — G. Benišek je bil kot kapelnik popolnoma na svojem mestu in vodil orkester Slov. Eilharmonije. V orkestru smo pogrešali harfo, ki igra vedno ulogo v Puccinijevih operah, za prihodnjo sezono je vsekakor nujno potrebno, da se odpravi ta nedostatek. Nastopi ansambla so bili dobri, gledališče je bilo dobro obiskano. —

—c Male vesti. Te dni izidejo v založništvu Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani zbirka pesni Cvetko Golarja pod naslovom „Pisano polje“; naslovno stran vinjete in začetnice je naslikal slikar Maksim Gaspari. — Ivan Cankar pripravljaj knjigo „Mojim recenzentom“. — V založništvu L. Schwentner izide te dni prevod velikega Zolajevga romana Polom (Debauche.) Prevod iz originala je oskrbel pisatelj Vladimir Levstik.

Premierl & Jančar

Ljubljana, Dunajska cesta št. 20, skladišče Dunajska cesta št. 5

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vse potrebščine za slikarje in pleskarje. Olje proti prahu. Olje za vse stroje. Karbolneje, ribja mast. Vozno mazilo, mavec in vsi v to stroko spadajoči predmeti. 1/10—1

Postrežba točna. Cene nizke!

Na debelo in na drobno.

Vsi ki varujejo svoje čevlje pred pokanjem in trganjem rabijo edino samo

Jurjevo čistilo (kremo)

ki je v svoji dobroti gotovo nedosegljivo. Dobiva se povsod.

3/10—1

poročnika Hofrichterja, ki je v preiskovalnem zaporu vsled sumnje, da je pošiljal ciankalij štabnim častnikom, je predložila danes zdravniški izvid, ki z njim izjavlja, da je Hofrichter popolnoma normalen.

Dr. Lueger na smrtni postelji.

Dunaj, 1. marca. Danes zvečer se je stanje župana Luegerja zopet poslabšalo. Položaj je jako kritičen, vsak trenotek je pričakovati smrti.

Preprečena katastrofa.

Reka, 1. marca. Poštni vlak, ki prihaja ob 5. popoldne na Reko, bi kmalu postal žrtev velike nesreče. Pred postajo Josipov Dol so zavalili neznan zločinci na progo velikansko skalo. K sreči je strojevodja opazil zlobno namero in začel ustavljati vlak, samo stroj je zadel na skalo in bil popolnoma razbit, druge nesreče se ni zgodilo. Vlak je prišel z velikimi zamudami na Reko, ker je moral čakati novega stroja. **Bolgarska kraljevska dvojica v Petrogradu.**

Petrograd, 1. marca. Car Nikolaj je sprejel danes bolgarskega kralja Ferdinanda in kraljico Eleonoro. Povabil jih je na dino, kjer jima je izročil veliko svojo sliko, ki naj jo izroči bolgarskemu kraljeviču Borisu.

Boji na bolgarsko-turški meji.

Sofija, 1. marca. Turška vojska je zopet napadla bolgarske obmejne straže, ki so pa takoj dobile pojačenje in kmalu se je razvila ogočena bitka, ki traja še vedno. Bolgarske čete so številno močnejše, ali turške čete se nočejo umakniti. Vlada je komisarjem, ki so že blizu turške meje kjer se imajo sestati s turškimi komisarji, brzojavno naročila naj ne začnejo nikakih pogajanj dokler se turške čete ne odstranijo raz sporno ozemlje, ki mora ostati navtraj lizirano dokler se sporna vprašanja glede mej ne rešijo.

Nemiri v republiki San Marino.

Pariz, 1. marca. V republiki San Marino so nastali veliki nemiri, ker je veliki svet sklenil povišati davke; velike množice ljudi so se zbrale pred poslopjem velikega sveta in hotele isto naskočiti; narodna garda je z največjo težavo razgnala množico, več demonstrantov in vojakov je ranjenih, Bati se je nadaljnih nemirov. (San Marino je majhna republika na italijansko-francoski meji. Ta mala republika šteje samo par tisoč prebivalcev in celo v takih "državah" se je bati — revolucije.)

Slovenski delavci v Ameriki brez kruha.

Charlotte (Združene države) 1. marca. Sandwich-Compagnie za industrijo bombaža je vsled slabih cen ustavilo delo. Vsled tega je vrgla na cesto okoli 15.000 delavcev, med njimi je zelo mnogo Slovencev.

Velika povodenj na Nizozemskem.

Amsterdam, 1. marca. Na obrežju reke Mar, ki je narasla, je nastala velika povodenj. Pet okrajev, ki leže na obrežju reke je popolnoma uničilo. Voda je narasla tako hitro, da ni bilo niti misliti na kako rešilno akcijo. Hiše so vse pod vodo, v katerih je utonilo tudi mnogo ljudi.

Kralj Edvard proti vojni.

London, 1. marca. Pri zborovanju zastopnikov angleških cerkvenih provinc je kralj Edvard nagovoril zborovalce in v svojem govoru naglašal, kako hvaležen je bogu, ker je v zadnjih kritičnih momentih ohranil mir in zapretil krvave vojske; vsak dan baje prosi boga, da bi ohranil prijateljstvo med velevladstvi, ter s tem rešil narode pogube, kajti vojska v današnjih dnevih bi zahtevala grozne krvave žrtve!

Iz nemškega državnega zbora.

Berolin, 1. marca. Državni zbor je danes po daljši debati sklenil, da se dovoli notranjemu ministrstvu etat za štiri ministralne tajnike.

Milko Krapeš

Jurčičev trg 3 LJUBLJANA Jurčičev trg 3
priporoča svojo trgovino ur, juvalov, različnih srebrnih in kinasrebrnih namiznih oprav itd., itd. 6/10—1
Popravila se točno, solidno in ceno izvrše.

„JUTRO“

je torej izšlo. Dobiva se po tobakarnah po 4 vin., a kdor se hoče naročiti, naj pošlje samo svoj naslov upravništvu, ki mu pošlje list na ogled.

Iščejo se raznašalci lista za Ljubljano.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin., za one ki iščejo službe 4 vin.
Najmanjša svota 5 vin.

Fedor Vrhnika. Srčna hvala za poslano čestitko. „Šestorica“.

Kupi se stara kopirna preša.
Ponudbe pod: „1 P“ na upravništvu „Jutra“.

Kupijo se stari umetniški časopisi n. pr.: „Megendorfer Blätter“, „Jugend“, „Moderne Kunst“, „Simplicissimus“ etc.
Ponudbe pod: „L. L. 1000“ na upravništvu „Jutra“.

Ceniki zastonj in poštne proste.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko „UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

FR. ČUDNU

urar in trgovec, Ljubljana

Delničar in zastopnik švicarskih tovarov „Union“ v Biel in Genovi.

Uhani, prstani, briljanti. 8/10—1

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica št. 9.

Velika zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.

Konfekcija za dame.

Solidno blago po čudovito nizkih cenah.

Ceniki se pošiljajo zastonj in poštne proste, 10/10—1

A. Rasberger, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7

(pri Maliču, nasproti glavne pošte).

Največja zaloga modernih godbenih automatov, električnih klavirjev, gramofonov, plošč, in drugih potrebščin.

Dvojni dohodek **GRAMONELLA** Dvojni užitek :
Najnovejši automat na utež.

Igra na klavir z mandolino, veliki in mali boben, činela, triangel in posebnim ksilofonom. Zraven tega ima ta stroj še en fin

GRAMOFON.

4/10—1

Ta automat se v najkrajšem času sam izplača. Moderni gramofoni z automatom po nizkih cenah. Vse blago je brez konkurence, bodisi v konstrukciji ali v ceni. Prodaja se pod polno garancijo. Vse gramofonske plošče se dobijo pri meni samo garantirano nove. Prodajam na ugodne obroke. Vsa popravila vsakovrstnih mehaničnih godbenih strojev, automatov in gramofonov se izvršijo natančno in ceno.

Čitatjte „Jutro“!

Trgovina s semeni
= na debelo in drobno =

Sever & Urbanič

v Ljubljani, Marijin trg
(nasproti frančiškanske cerkve)

priporočata svojo najpopolnejšo zalogo kakor: domačo deteljo, lucerno ali nemško deteljo, rudečo deteljo, velikansko krmilno peso, korenje za krmo, vsakovrstna travna semena, mešanice za suho in mokro zemljo, semenski oves Ligovo, zelenjadna in cvetlična semena na vago in v vrečicah po 10 in 20 vinarjev, pristno gorenjsko repo, čebulček, rusko laneno seme, rafijsko ličje, cepilni vosek, drevesni karbolinej itd.

Cenovnik pošiljava na zahtevo zastonj.

7/10—1

Delniška glavica:
K 3.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rezervni fond:
K 350.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½ %.